

Monumentnummer*: 39008

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 13 juni 1973
Kadaster deel/nr 82750/115

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Winschoten Oldambt Groningen

Locatiennaam Locatieomschrijving
Winschoten

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Winschoten H 194

Omschrijving**

Inleiding

SYNAGOGE, gebouwd in 1854 in neo-classicistisch- eclectische trant ter vervanging van een oudere voorgangster. Links van het sterk teruggerooid gebouw ligt de omstreeks de eeuwwisseling gebouwde rabbinaatswoning in Moorse trant (mon.nr 434387). De voormalige kosterwoning annex school en slachthuis rechts van de synagoge, is wegens te sterke wijzigingen niet van rijkswege beschermd. Tot omstreeks de jaren zestig werd het voorterrein van de synagoge afgezet door een eenvoudig 19de-eeuws smeedijzeren hek.

Omstreeks 1900 telde de Joodse gemeenschap van Winschoten nog bijna 850 zielen en in 1940 nog een kleine 500. Toen na de Tweede Wereldoorlog de Joodse gemeenschap van Winschoten nagenoeg was uitgeroeid, werd besloten de synagoge te verkopen aan de Gereformeerde Kerk artikel 31, die het gebouw tot eind 1994 in gebruik heeft gehad.

Ondanks de wijzigingen die met name in het interieur hebben plaatsgevonden om dit geschikt te maken voor de Gereformeerde eredienst en het ontbreken van de kenmerkende synagogale inrichting (onder meer de vrouwengalerij werd afgebroken), is dit markant vormgegeven gebouw als belangrijke herinnering aan de voormalige bloeiende Joodse gemeenschap van Winschoten van zeer groot historisch belang.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving

Voormalige synagoge, gebouwd in 1854 in neo-classicistisch-eclectische trant met als opvallend architectonisch element een imposante pilastergevel. Monumentaal zaalgebouw op rechthoekige plattegrond, opgetrokken uit rode Groninger baksteen op gepleisterde plint en gedekt door een met pannen belegd schilddak op rondhouten sporen op onderslagen; houten lijstgoot. De voorgevel wordt geleed door een middenrisaliet bestaande uit vier kolossale pilasters die het fronton met rondboogvenster dragen. Omlijste ingang met fronton; stoep. Alle gevels hebben twee rijen halffronddesloten lage vensters; de vensters in achter- en zijgevels worden van elkaar gescheiden door gemetselde pilasters.

Het INTERIEUR wordt overdekt door een tonvormig gewelf met eenvoudig lijstwerk, bestaande uit een frameconstructie van houten schenkels waarop een bepleisterde rietbekleding is aangebracht. Glas-in-lood vensters met eerste kwart 20ste-eeuw geometrisch motief. Waardering Voormalige synagoge van algemeen cultuur- en architectuurhistorisch belang

- wegens de herinnering die het gebouw, samen met de eveneens beschermde voormalige rabbinaatswoning (mon.nr 434387), levend houdt aan de vroegere Joodse gemeente van Winschoten;
- wegens de markante architectonische vormgeving;
- wegens de vroegere functie van synagoge;
- wegens de spilfunctie die gebouw vervult binnen het voormalige synagogecomplex.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk